

EINDSCHOT ■■■■■

Nog een lange weg te gaan

Rimmer Abma zet de pols voor Klaske Nauta, zaterdag tijdens het FK in Winsum.

Foto's Martin de Jong

In al het fierljeppengeweld van de mannen, met name verzorgd door de 21-meters van Bart Helmholt, sneeuwt het vrouwenfierljeppen nog wel eens onder. Maar de vrouwen – al zou de term ‘meisjes’ gezien de leeftijd van het gros een passender benaming zijn – hebben volgens de echte liefhebber ook genoeg te bieden. „En dy rekords, dy komme echt wol.”

Door Niels van Marle

WINSUM – Het is geen toeval zaterdag, tijdens het Fries kampioenschap in Winsum. Het meeste publiek dromt samen rond de schans waar de mannen topklassers springen en ook de speciale tribune voor genodigden bevindt zich aan die kant. Iedereen wil vooraan staan als Bart Helmholt de 21 meter slecht. Ze krijgen waar voor hun geld.

Maar hebben de mensen die zich aan de geheel andere zijde van de Winsumer arena bevinden dan een saae middag? Absoluut niet. De vrouwen maken er een spannende strijd van. Grytsje Abma uit Heeg gaat voor het eerst over de 15 meter en komt uiteindelijk 4 centimeter te kort op Hiske Galama. Anne Jet Leyenaar, de winnaar van de afgelopen drie edities, haalt de finale niet eens.

Etty Kramer-Spriensma en Jantina de Vreeze-Van der Wal, aandachtige maar vooral genietende toeschouwers, weten het zeker: ook de vrouwelijke ljeppers gaan binnenkort barrières doorbreken zoals Bart Helmholt dat bij de mannen doet. „At ik sjoch hoe hurd it de lêste twa jier foarút gien is troch de komst fan in nije generaasje en better materiaal, dan kin dat net oars”, stelt Kramer-Spriensma, tussen 1983 en 1992 vijfmaal Fries kampioene.

Ze ziet het aan haar eigen dochter, Tessa Kramer. Die kwam dit jaar al tot 15,39, een afstand die Etty alleen maar in haar dromen voorbij zag komen. Haar beste afstand was 14,76, wat vanaf 1985 tien jaar lang het Fries record bleef. „Ik hie sein dat se my dit jier net foarby gean soe, mar dat is har dus wol slagge. Dêr bin ik grutsk op.”

De zestienjarige Tessa komt in Winsum tot 14,60 meter, goed voor (slechts) brons. „Dat wie yn myn tiid in topsprong”, aldus De Vreeze-Van der Wal (Frieslands beste in 1990). De komst van de carbonpols in 2006 heeft wat betreft ook bij de vrouwen wel voor vooruitgang gezorgd.

Maar: het Fries record bij de mannen is in vier jaar tijd al tien keer en met bijna 2,37 meter aangescherpt. De vrouwen komen niet verder dan vijf verbeteringen, waarvan Hiske Galama op 23 juni de laatste was. Zij sprong naar 16,33, 78 centimeter verder dan Sjoukje Tjalma in 2005. Waar de mannen letterlijk reuzensprongen maken, gaat het bij de vrouwen mondjesmaat.

„De froulju lizze de latte net heech genôch”, denkt Hendrik Haanstra, oud-ljepper en daarna ruim twintig jaar lang wedstrijdspeaker. „At in jonge fan fyftjin jier oer de 16 meter springe kin, dan moat in famke fan achttien jier dat ek kinne.”

Wel wordt het vrouwenljeppen serieuzer in de ogen van Haanstra. „It begjint no pas echt sport te wurden. Froeger hiest acht famkes dy’t ljepten en diene se ek alle acht mei. No is der ek in twadde klasse mei in soad famkes. En yn it ferline wiene der noch wolris froulju dy’t wat minder sportyf wiene.” Menig aanloop had meer weg van een wandeling dan een sprint, aldus Haanstra.

Rimmer Abma ziet ook dat het geen records regent, maar ook hij bemerkt een ontwikkeling in de breedte. „Utsein Anna Jet Leyenaar en Hiske Galama ha we no ek Tessa, Klaske (Nauta, red.) en Grytsje dy’t om de prizen meidogge.” En in de tweede klasse springen sommige meiden ook al 13,5 meter of meer. „Dat wie in pear jier lyn net yn te tinken.”

De trainer van afdeling IJlst heeft zelf een groep meiden onder zijn hoede die voor een groot deel voortkomt uit het turnen. Ideaal ‘materiaal’ volgens Abma. Ze voldoen aan alle fysieke eisen: lenige lichtgewicht met krachtige armen en, bovenal, niet bang om in de pols te duiken. „Moatst der eins ‘dom’ yn gean. Net benaud wêze datst it net hellest.”

Abma ziet zijn meiden keihard werken om beter te worden. „Al binne der fansels fysike ferskillen mei manlju dêrst net oerhinne kinst. Mar se traine hurd hear. Op technyk, it klimmen en de ynsprong. It wurdt hieltyd better. Dus dy rekords, dy komme echt wol.” Want de norm verschuift aldus Abma. „Hoe better de meiden springen gean, hoe hurder se mekoar ‘pushe’ om noch better te wurden.”

Haanstra hoopt mee met Abma, maar kraakt toch ook nog een kritische noot. „Kwa spanning is it prachtich op dit stuit. Mar sa lang as it noch kin dat ien dy’t krekt twa jier ljept Frysk kampioen wurdt, wat by de manlju nea barre sil, dan is der noch in lange wei te gean.”

Maar de goede weg is ingeslagen.

Jantina de Vreeze-Van der Wal, aandachtig toeschouwer in Winsum.